Զ. ՏԱՐԻ Թիւ—534 ՁԵՌՈՒԷ ԿԸ ԾԱԾՈՒԻ 3 ՍՐԿՆ. ԴՀԿՆ.

LIPANAN
Journal Arménien
POLITIQUE - LITTERAIRE

RÉDACTION - ADMINISTRATION
Place des Canons. 9, Rue d'Italie
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ազգային - Քաղաքական - Գրական
ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ
(ليبانان) جريدة ارمنية سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
18
ՓԵՏՐՎԱՐ
1931

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

	Տարի.	Վեցամս.	Եռամս.
ՍՈՒՐԻԱ.—	350	175	125
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	6	4	2 Տոլար

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ ՄԷՋ

Խ. Ծ.— Մեր ընթերցողներուն կը յանձնարարենք մասնաւոր ուշադրութեամբ կարդալ «Պատերազմը Ակադեմիոյ մէջ» վերտառութեան տակ սոյն յօդուածը, որ խիստ հետաքրքրական է իր բանասիրական վերլուծողութեան տեսակէտով:

Երրորդ Մարէշալ մը ալ անդամ Ակադեմիոյ։ Ուստի, երրորդ անգամ ըլլալով, համազգային պատերազմին արձագանգները արթնցան Մաղարէնի պալատին գմբէթներուն տակ, նկարէն բազմութեան մը ներկայութեան, ուր արուեստագէտը կը քերէր զօրավարը, և այս վերջինը՝ ինքնամփոփ իմաստասէրը։ Ֆրանսական աշխարհը հոն էր, որպէս զի երկրին ճակատագրին անցեալն ու ապագային խօսքը լսէ։ Ներկան ամէն մարդ գիտէ։ Խնդիրը ա՛յն է թէ ապագան ի՞նչ պիտի ըլլայ, եւ գուշակութիւնը անցեալին միջոցաւ միայն կ'ըլլայ։ Վերջիս պատերազմը կրնար վերջակէտը դնել Ֆրանսական անկախ և տիեզերական զօրութեան, եթէ յաղթուէր։ Յաղթեց։ Բայց յաղթութենէն սպասուած ապագայ ապահովութիւնը երաշխաւորուած չէ։ Շատ կ'աշխատի, բայց դեռ չէ յաջողած ձեռք ձգել այդ ապահովութիւնը։ Ուստի պէտք է ինքզինք ապահովագրէ։ Ազգային պաշտպանութեան հարցը մասամբ լուծելու համար։ Միւսներն ալ այսպէս կը մտածեն, և ահա սպառազէն կազմուածք մը Եւրոպայի ամէն կողմերը, ինչ որ պատերազմի վրոտանգ կը նշանակէ։ Այս է պատճառը որ վերջին յաղթական պատերազմին արձագանգները պէտք չէ մարին, եւ ներկայ սերունդը մօտիկ անցեալին գալար դէպքերուն հովանին պէտք չէ թողու, հայրենիքին զինուոր ըլլալու համար ա՛յն զինուորներուն պէս, որոնք Մառնի վրայ կամ Վէրտէօնի առջև հերոսացան։

Ակադեմիոյ մէջ Ֆոշին կը յաջորդէ Մարէշալ Փէթէն, ասա ալ Վէրտէօնի յաղթականը, փիլիքականով ամենէն անթերի Ֆրանսացին, իր կապոյտ աչքերուն փայլովը մանաւանդ։ Զինքը կ'ընդունի Տնօրէնը, բանաստեղծ Փոլ Վալէրի։

Դուք ալ պիտի հետաքրքրուիք անշուշտ թէ քերթողը ինչպէս ըմբռնած է պատերազմը, և այդ հանդիսաւոր առիթով ի՞նչպէս փոխադարձած է Փէթէնի ճառին։

Մարէշալը, մետալի պէս կըտրուկ բացատրութիւններով և հրաման արձակելու ոճը յիշեցնող պարզութեամբ պատկերացուց — տեղն է ըսել աւելի — հայլիացուց 1914–էն 1918–ի բոլոր մարտացաւ դէպքերը յարակից հերոսական դրուագներով, առանց սակայն ոևէ ցուցամոլութեան, ընդհակառակն իրականէն աւելի համեստուն գնացքով պատմեց ամփոփեց չորս տարիներուն անգնդադրդ տոմը։ Ըսի արդէն թէ հոն էր Փարիզը և միջազգային աշխարհը իր դեսպաններով և զինուորական կցորդներով։

Վալէրի պատասխանեց Փէթէնի։

Երկար ճառին մէկ կարեւոր մասը, որ բուն պատերազմին կը վերաբերի, հիանալի դրուագ մըն է, զոր թարգմանաբար կը ներկայացնենք հետաքրքիր ընթերցողին.—

Բառասուն տարի, Եւրոպա կախակայուեցաւ պայքարի մը սպասումով, գիտնալով թէ ան պիտի ըլլայ անօրինակ մեծութեամբ եւ սաստկութեամբ։ Ո՛չ մէկ ազգ ապահով էր թէ ինք զերծ պիտի մնար անկէց։ Ամէն մարդ իր թուղթերուն մէջ կը պահէր բանակին միանալու հրամանագիր մը։ Թուականը միայն կը պակսէր։ Անծանօթ օր մը, քաղաքականութեան պատահարները այդ թուականը պիտի լեցնէին։ Բառասուն տարի երկիւղալի էր գարնան վերադարձը։ Կոկոնները բացուելուն պէս, մարդիկ կը խորհէին կռուներու նպաստաւոր եղանակի մը վրայ։

Եւ արդարև մէկէ աւելի պայթուցիկ կացութիւններ կային Եւրոպայի մէջ։ բայց վտանգներու ընդարձակ բազադրութեան կեդրոնը կը գտնուէր Ֆրանքֆորթի պայմանագրութեամբ ստեղծուած գերման եւ Ֆրանսական յարաբերական վիճակին մէջ։ Հաշտութեան այդ դաշնագիրը (1870=71) նմոյշ մըն էր ա՛նպիսի դաշնագիրներու, որոնք պատերազմի ոևէ յոյս բնաւ չեն ջնջեր։ Ան կը դնէր Ֆրանսան թաքուն սպառնալիքի մը տակ, սա՛ երկընտրանքը մրայն թողլով կամ ի սպառ հրպատակութիւն Գերմաննոյ, կամ ոևէ յուսահատական կռիւ մը։

Հետեւաբար, 1875–էն 1914, նոր սահմանագլխին երկու կողմը, համաչափական ուժերու մրցում մը կը յայտնուի։ Վերջին մեծ պատերազմին ամբողջ պատմութեան նախաբանը ի հարկէ նախատեսութիւններու և երկիւղներու այս տարօրինակ պատերազմին պատմութիւնն է — պատերազմ սպառազինութիւններու, հակընդդէմարգելութիւններու, զինուորական գործողութեանց յատակագիծերու, պատերազմ լրտեսութիւններու, զինակցութիւններու, համաձայնութիւններու,— պատերազմ պիւտճէներու, երկաթուղիներու, զինուորական ճարտարարուեստներու — յարատեւ և խուլ պատերազմ արդէն 1870–էն 1914։ Սպայակոյտերը կը հաշուեն կը խաչաձեւեն իրենց ներկայ ծրագիրները, գուշակելով զանոնք կամ ձեռք ձգել յաջողելով։ Կը կազմեն ամէն տեսակ ենթադրութիւններ. կը պատասխանեն հակառակորդ կողմին զինուորական ոևէ բարեկարգութեան, եւ իւրաքանչիւրը կը ջանայ ի չահ իրեն կազմակերպել վճռական անհաւասարութիւնը։ Սահմանագլխին երկու կողմը, Բլուքներ, Ֆալքընհայներ, Հինտընպուրկներ, Լուտընտորֆներ, անդին. իսկ ասդին Ժոֆրներ, Բասթէլիոններ, Ֆայեօլներ, Ֆոշեր, Փէթէններ, իւրաքանչիւրը իր բնութեան, իր ցեղին, իր զէնքին կամ պաշտօնին համաձայն, ապագային համար կ'ապրին կազմ ու պատրաստ՝ ճակատագրին համաձայն։

Սահմանագլխին երկու կողմը այս նախապատրաստական աշխատութեան պայմանները քաղորոմին տարբեր են։ Գերմանիոյ մէջ ամէն ինչ կը նպաստէր այդ պայմաններուն,— կառավարութեան ձեւը, որ էութեամբ զինուորական էր, և որ արդէն նախորդ յաղթութեամբ ապացեցիկ էր, յոյժ առատ և բնականէն կարգապահ ժողովուրդ մը, տեսակ մը ցեղային խորհրդաւորութիւն՝ միակամ, միաձոյլ, հաւատք մը ուժի դիմելու, զոր իրաւունքի գիտական միակ հիմը կը համարին։

Իսկ մեր մէջ, ոչ մին ասոնցմէ։ Ազգային խառնուածքը՝ քննադատող և չափաւոր միանգամայն, դիւրակեաց և մեղմ կլիմայով երկրի մը մէջ ոչ այնքան հանդարտ ժողովուրդ ազգ մը՝ քաղաքականօրէն բաժան բաժան, վարչական մը՝ որուն յոռի մրանգամայն լաւ կողմն է դիւրաբզգածութիւնը հանրային կարծիքի նոյն իսկ դոյզն շարժումներուն։ Այս պայմանները կը դժուարացնէին մէթոտիկ ու յարատեւ ամէն պատրաստութիւն պատերազմի մը համար, զոր մեր մէջ ոչ ոք կ'ուզէ, ոչ ալ կրնար ուզել։

Այսու հանդերձ, մեր բանակը, յաճախ քննադատուած, մերթ կասկածանքի ենթարկուած, մերթ ալ քաղաքական փորձառութիւններու, ինչ ինչ պարագաներումէջ խորապէս վրդովուած կրցաւ հակառակ բոլոր այս դժուարութիւններուն։ ահագին աշխատանք կատարել։ Երբեմն սխալիլ ելլեմն, բայց գուշանանք մոռնալէ թէ իր սխալները, իր արժէքին պէս, մնզի յատուկ են միայն։ Ան անբաժանելի է ազգէն որուն ճշգրիտ ցոլացումն է։ Հայրենիքը կրնայ հայլիանալ անոր վահանին մէջ։

Մինչ այս մինչ այն, աւստրիացի արքիդուքսին արիւնը հոսեցաւ։ Խաղաղութեան վերջին վայրկեանները հասած էին....։

* * *

Անդին, Գերմանիոյ մէջ, պատերազմը սիրով ընդունեցաւ իբրեւ փառապանծ գործողութիւն մը, թշնամի ազգերու վրդովիչ շարքը խորտակելու համար անհրաժեշտ, և թոյլ տալու համար որ շարունակուի հրաշալի թռիչքը կայսրութեան նոր նուաճումներով։ Անսահման վստահութիւն կը թագաւորէ յաջողութեան վրայ։ Անհնարին կը թուի որ այնքան մեծաձեռն պատրաստութիւն, մը այնքան իրեղէններ, յաղթութեան պողպատեայ կամք մը, չփշրեն ոևէ ընդդիմութիւն։ Պատերազմը կարճ պիտի տեւէ։ Փարիզ պիտի գան հաշտութիւնը պարտադրելու, վեց շաբաթէն։ Երկինքը պիտի լուացուի անխուսափելի փոթորիկով մը։ Եւրոպա զարմանքի պիտի գայ, պիտի նուաճի, պիտի մնայ գերման կարգին մէջ, Անգլիա՝ պիտի ընկճուի, Ամերիկա իր յառաջդիմութեան մէջ պիտի զսպուի, Ռուսիոյ և Ծայրագոյն Արեւելքի վրայ գերման կամքը պիտի տիրէ....։ Ի՞նչ հեռապատկերներ, և քանիո՜ն չքնաղ բախտ։ Եւ իրաւ ալ անկարելի ոչինչ կար բոլոր ասոնց մէջ, և երեւոյթապէս անբանաւոր այս տեսութիւնները կըրնային պատճառաբանուիլ, ա՛նքան հզօր էր ապաքէն Գերմանիա։

Իսկ մեր մէջ... հա՜րկ է միթէ որ յիշեցնենք մեր զգացումներուն գերագոյն պարզութիւնը։ Խնդիրը մեզի համար լինելու կամ չլինելու հարց էր։ Ականջնիս լեցուցած էին թէ մենք անկումի վրայ եղող ժողովուրդ մըն էինք, որ այլևս զաւակ ալ չի չիներ, որ այլևս հաւատք չունի իրեն վրայ, որ մեղկութեան և հեշտախտութեանց ծոցը կը քայքայուի հիանալի երկրի մը մէջ, զոր կը վայելէ ա՛նքան դարերէ ի վեր։

Բայց այս վհատած ժողովուրդը խորհրդաւոր ազգ մըն է նաև։ Խօսելու մէջ տրամաբանական է, բայց երբեմն բոց է գործելու մէջ։

Պատերա՞զմ ուրեմն, ըսաւ Ֆրանսա.— Լաւ, թող այդպէս ըլլայ։

Եւ ահա այնուհետեւ մեր պատմութեան ամենէն աղեխարշ, նշանակալից—ըսե՛նք—ամէնէն պաշտելի պահը։ Ֆրանսա երբեք իր խորարմատ միութեան այս աստիճան փայլատակումը տեսած չէր ցարդ։ Մեր ազգը ա՛նքան բաժանմունքներով ա՛յս ազգը վայրկեանաբար Մէկ դարձաւ։ Երկպառակութիւնները մարեցան, արքնցանք։ Կուսակցութիւն, դասակարգ, դաւանանք, անցեալի կամ ապագայի մասին կազմուած տարանջատ գաղափարները շղթայարեցան, միասան։ Զուտ Ֆրանսայի մէջ ամէն ինչ հալեցաւ։ Տեսակ մը անսպասելի բարեկամութիւն ծնաւ, ընդհանրական և սուրբ ընտանութիւն մը, տարօրէն և նորաճաշակ քաղցրութիւն մը։ Շատերը կը զարմանային իրենց սրտին մէջ թէ ա՛յս աստիճան կը սիրեն իրենց երկիրը։ Պատերազմի գոյութեան փայլակնաձև զգացողութիւնը ամէնուն երեւցուց և ճանչցուց իրական ներկայութիւնը այս Հայրենիքին, այս անճառելի, անսահմանելի էութեան, զոր վերլուծումը կընայ ուրանալ, բայց որուն ամենակարող ոյժը կրնայ տանիլ մարդը ո՛ւր որ ան չէր գիտէր թէ կրնար երթալ, իր անձէն դիսկ անդին։ Հայրենիքին զգացումը ցաւի մը պէս, տարօրինակ զգացողութիւն մըն է 1914–ին բռնեց ցնցեց նոյն իսկ ամենէն պաղարիւնները, ամենէն փիլիսոփաները, ամենէն ազատամիտները։

Այս ազգային զգացումը մեր մէջ դիւրաւ կը պատշաճի մարդասիրական զգացումին ալ։ Ամէն Ֆրանսացի ինքզինքը մարդ կը զգայ, ասով թերեւս ան ամենէն աւելի կը տարբերի միւս մարդերէն։ Շատերը կ'երազէին թէ Գերմանիան տապալէլէ վերջ պիտի լինցնէինք բոլորովին անոր գործը, վերջացուցած ըլլալու համար արիւնարբու և վայրենի սովորութիւնը, զէնքով լուծումներու բարբարոսութիւնը։

* * *

Աւա՜ղ, պէտք է խոստովանիլ պատերազմը իր բոլոր նպատակներուն չյանգեցաւ։ Եւրոպայի վրայ տարիներէ ի վեր ճնշող անձկալից, տառապալից ծանրութիւնը անչեացած տեսնելու իսկական յոյսը չիրականացաւ։

Երկինք, տասներեք տարի վերջ, շատ հեռիէ պայծառանալէ։ Եւ դուք, պարո՛ն Մարէշալ, ահա չէք կրնար տակաւին վայելել հանգիստը՝ որուն արժանի էք, պիտի չկրնաք տակաւին քաշուիլ ձեր հայրենի գիւղը՝ ձեր ծաղիկներն ուայդին մշակելու։ Մենի չըն ու ներշնչողնէք բանակին, պիտի հսկէք հայրենիքի պաշտպանութեան աշխատանքներուն։

Այս ա՛յսպէս է, ճար չկայ։ Ոմանք չափազանց հարուստ կը գտանեն մեզ. ուրիշներ կ'ըսեն թէ չափէն աւելի թնդանօթ ունինք...։

Բայց, առանց խելք կորսնցնելու, ի՞նչպէս մարդիկ կրնան տակաւին պատերազմի վրայ մտածել, պատճառ ունենալ անոր արդիւնքներուն վրայ, և խնդրել անկէց ինչ որ խաղաղութիւն չի կրնար տալ։

Ոչ ոք թող հաւատայ թէ նոր պատերազմ մը պիտի կրնայ աւելի լաւը ընել և մեղմել մարդկային ազգին ճակատագիրը, սակայն կ'երեւի թէ փորձառութիւնը չի բաւեր։ Ոմանք իրենց յոյսը նոր նախձիրներու վրայ դրած են, որպէս թէ բաւական չըլլային նախորդին պատճառած տառապանքները, պատրանքները, փլատակները, արցունքները, վիրաւորները. կոյրերը, այրիներն ու որբերը։

Ի՞նչ որտառոց ժամանակ . . . կամ, ի՞նչ արտառոց միտքեր, որոնք գիտակցաբար, պայծառատեսութեամբ, զարհուրելի յիշատակներու առջև, անթիւ անհամար գերեզմաններու քով կրնան տակաւին խորհիլ մահուան խաղը անգամ մըն ալ փորձել...։

Պալզաք ճիշտ հարիւր տարի առաջ կը գրէր.—

«Առանց ժամանակ տալու իրեն որ մինչեւ գարշապարը արիւնի մէջ թաթխած ոտքերը մաքրէ, Եւրոպա անդադար պատերազմ վերբսկսած է»։

Ցաւալի չէ՞ միթէ որ մարդկութիւնը անճոռնի և թշուառական միջոցներու տարմի մը պէս անպարտելի կերպով բոցէն չլանայ, անկարող ըլլալով իր ատելութիւնները կսեղմել իր վիշտերուն, և յոռի բնազդներն ալ զիրաքեանն։

Փարիզ X

ԵՐԳԻՄԱԿԱՆ

ԿԻԻԼԷԻ ՊԱՃԸ ԵՒ ԹՈՒՐՖԱՆՏԱ ՏՈՒՏՈՒ

— Բարի լոյս, Կիւլլի Պաճը։ Անցած ըլլայ։ Իրաւ քի լսեցինէ հիւանդ ըլլալդ, սանքիմ տունս զըլխիս փլաւ։ Պիտի գայի ամմա, սա եաղմուրը կը տեսնես մի եա, նէ միւմքին դուրս ելլել։ Նէ իսէ, քեզի բահաթ գտայ եա, ատ ալ մեծն տէօվլէթ է ինձի համար։

— Ա՜խ, Թուրֆանտա Տուտուս, հէջ մի հարցներ. մէյ մը տեսնելու էյիր քաշածներս։ Էզրաէլը դէմս կեցած հոգիս քաշելու չապալամըշ կ'ընէր ամմա, պէրէքէթ վերսին սա Տօքթ. Ոսկերիչեանին։ Անոր պօյին պօսին ղուրպան ըլլիմ, մէկ իլաճով աչքերս պացի, ատ ի՞նչ ուստա հէքիմ է եղեր։ Մօրմէն էմմիշ սիւտը հէլալ ըլի։ Մաշալլա, էյէր տօքթօր Վեհափառօֆին թէրթիպին ույմիշ ըլլայի նէ, հիմանուկ սա պէմպէյազ թօմպուլիկ միսերս սօուլճաններուն մէջէ պիտոր ըլլար։ (Ուրախութենէն կ'սկսի լալ)։ Ա՜խ, Թուրֆանտա Տուտուս, սըրտաշէթ հիմանուկ պիտոր չտեսնայիր։

— Իրաւ է քա Կիւլլիւ Պաճը։ Ես ի՞նչ խալթ պիտի ուտէի առանց քեզի։ Մութլախայես ալ ետեւէդ կուգայի... Ան չէ ամմա, հիմա տա տէրտլի խօսքերը պէրթարաֆ ընէք տէ, մեր ուրախութեանը տէվամընենք...Հա, տօքթօր Վեհափառօֆը վո՞վ թաֆսիյէ ըրաւ։

— Ես ի՞նչ կիտանամ, սա մեր

Կարդացէ՛ք
«ՏԱՐԱԲԱԽՏ ՍՈՂՈՄՈՆԻՆ»
Խիստ
հետաքրքրական իրավէպը

մերդրացի օլաճախըվեհափարօֆ տէյի պէրնէն ջուրեր կը վազցնէ. անխըտար մէթհ բրաւ քի վարեօք պիւթիւն Պէյրութի մէջ վեհափարօֆէն պաշխա ուսթայ, հիւներլի հէքիմ չը կայ եղեր։ Կիտես եա «տէնիզէ տիւշէն եըլանա սարբըլը» մէսէլէն։ Եա՝ լ չարնաչար բազը եղայ։ Իսկ, քուզում Թուրֆանտա տուտուս, էկէր անխըտար վարպետ էրնէ, մէմլեքէթը թէրք ընելով թաՊէյրութ կուգա՞ըմի։

— Իրաւ է քի Տօքթօր Վեհափարօֆն ալ ծովը նետելիք հէքիմ չէ ամմա, պելքիմ տէրտդ լաւ չէ հասկցած, չէ նէ կէչմիշ կիւն մանչս տէլիխանլըլբի իլլէթէն բռնուած էր, մէկ թէրթիպով ազատուեցաւ։

—Պէլքիմ խախ ունենաս ամմա, էկէր ինձի մնայ նէ եա՝ մարդը «պօսթան պէքճիսի» պիւէ տէյի քովը ղապուլ չէմ ըներ։

— Զարար չ'կայ կիւլիւ պաճը, քանի քի բահաթցար ատ պէտք է մեզի... Հա, գիտես եա, աս գիշեր պալօ կայ, հէլպէթ քեզի ալ տավէթ ըրին;

— Շիւրհէսիզ, ղամպէրսիզ, պայրամ օլուրմ՞ու։

— Էօյլէ իսկ, Ֆեսժամը 8 ին վախթները օթօմօֆիլով հոս կուգամ տեպիրլիքտէ կերթանք։

— Շատ լաւ։

Ժամը 8 ին ատենները օթօն կը հասնի Կիւլիւ պաճրին դռան առջեւ։

Հայտէ Կիւլիւ պաճը, շուտ ըրէ վախիթը կանցնի կոր։

— Հա, հա, եղայ, քիչիկ մը սապը ըրէ տէ սա երեսներս պօյալամըշ ընեմ։

— Օթօմօֆիլճին չը կենար կոր։

— Եղայ, եղայ.... լանէթ չէյթանին հրմաճուկ ալ ուշխուրս քակուեցաւ։

— Ուշխուրիդ ալ լանէթ քեզի ալ լանէթ, կը մոլտայ վարիչը քիթին տակէն։

—Փառք Աստուծոյ քի էնճամը եկար։ Միւբ արապանը, մանչուկս Պուրճի մէյտանը նաճճարի խախուէին առջև։

ԽԱՃԹՈՑ

ԼԻՐԲ ՄԸ

«Ագշամ» այս խորագրով հետեւեալը կը գրէ.—Ոստիկանութիւնը Խաչիկ անուն լիրբ հայ մը ձերբակալած է։ Այս լիրբ Հէրիֆը երէկ, ժամը 15ի միջոցին, գլուխը տաքցնելէ վերջ Եմիզուլէի պողոտային վրայ, Օսման էֆ.ի սրճարանը երթալով սկսած է պուչտալ և երբ գինքը աքացիներով դուրս հանել կը փորձէին, դուռին ապակիները կոտրելով պոռացած է.

— «Է՛յ, աչքերնիդ բացէք։ Թուրք հանրապետութիւնը մեռած է այլևս։ Աշխարհքի երեսը այս անունով կառավարութիւն մը գոյութիւն չունի։ Թուրք չէ՞ք, բոլորիդ ալ կրօնքը, ազգութիւնը... մենք հայ ենք։ Հայութիւնը ձեր կարծածին պէս մռռած չէ։ Դաշնակ կառավարութիւնը մօտերս ձեր ամբողջ երկիրը պիտի գրաւէ, վրէժնիս պիտի լուծէ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՏԱՐԱԲԱԽՏ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ

Գրեց՝ ՄԻՀՐ. ՆԱՃԱՐԵԱՆ

Բ.

Աղիզիյէի պահականոցը կը գտնուէր քաղաքի ամենափայլուն ու հարուստ թաղին կեդրոնը, ընդարձակ ծաղկաստանով մը շրջապատուած, եւ որու ներսանցքին մօտ խորհրդագծուած էր Պոլսոյ, Զանագ – Գալէի հարազատ մէկ յատակագիծը, հազիւ կէս մէթէ խորութեամբ եւ վոխտ ջուրերով մը լեցուած։

Սիրան չէր ուզեր ժամանակ վատնել և պահականոց հասնելուն պէս, ոստիկանի մը առաջնորդողութեամբ Ֆաի՛գ Պէյին ներկայացաւ, երբ այս վերջինը կը պատրաստուէր հայ աքսորականներուն յատուկ գործով մը մեծ զօրանոցը մեկնիլ։ Առաջնորդող ոստիկանը զիրենք առանցին թողուց եւ դուրս ելաւ։

— Ի՞նչ կայ, գեղեցի՛կս, հարցուց Ֆաիգ Պէյ զուարթ դէմքով մը, տիկինը նորէն երեկոյթ ունի։

— Այ՛ո, պատասխանեց Սիրան լրջօրէն, բայց անկէ զատ խնդրանք մ'ունիմ...։

— Օ՛հ... գիտեմ, գիտեմ, քեզի աղուոր փեսացու մը կուզես, չէ՞, ինձի ի՞նչ եղած է որ արդէն իմ խանըմս ծերացած է, նորոգելու պէտք ունիմ, զիս չե՞ս սիրեր...։

— Խնդրե՛մ, Ֆաի՛գ Պէյ, մի կատակէք, խնդրանքս լուրջ է։ եղբայրս... երէկ, Խարբերդէն հոս հասաւ շատ մը գաղթականներու հետ և հիմայ ԳԱՐԼԷԳԻՆ փոխադրեցին, գուցէ Տէյր-Զօր ղրկել տալու համար։ կ'աղաչե՛մ զայն ազատեցէք, խիստ գոհ պիտի մնամ։

— Կը խոստանա՞ք զիս սիրել, ինձի կնութեան գալ, հարցուց Ֆաի՛գ պէյ նենգամտօրէն և Սիրանին երեսները շոյել փորձելով։

Սիրան ետ ետ քաշուելով և ամփոփուած, Ֆաի՛գ-պէյ, կուզէ՞ք եղբայրս ազատել, ձեզի ըսի որ, իմ խնդրանքս լուրջ է, և կատակելու ժամանակ չէ, դեռ կատարելիք պարտականութիւններ ունիմ և ուշացած եմ, ձեզմէ խնդրանքս ուրիշ բան չէ եթէ ոչ, իմ եղբայրս ԳԱՐԼԷԳԻՆ ետ վերադարձնել տալ։

— Որքան յամառ աղջիկ էք։ Ձեր եղբայրը ազատելը դիւրին գործ է, բա՛յց... փոխարէ՞նը։

Ֆաի՛գ պէյ իր վերջին բառերը հազիւ արտասանած, երկրորդ անգամ ըլլալով, փորձեց, գէթ Սիրանի անբիծ երեսները իր պիղծ շրթներով զովացնել, և ճարպիկութեամբ մը, ամբողջ ոյժ-ովը, տարարաղդ սպասուհին իր բազուկներուն մէջ առած, սկսաւ անպարկեշտօրէն խեղճ աղջկան դէմքը իսպառ գունատել իր գամփռավայել շրթներովը։

Սիրան—հակառակ կամքին—զոհն էր իր սիրեցեալին։ Նէ լաւ կզգար բարոյականին աստիճանաւորումը եւ կարելի չէր զայն բոլորովին անբարոյիկ մը դարձնել տխուր պայմաններու տակ և խաբուսիկ միջոցներով։ Զգալի երեւոյթ մը կար, որ ՀԱՑ ԱՂՋԿԱՆ պատուոյ գնովը՝ երիտասարդ ու ծաղիկ հոգի մը խլուած պիտի ըլլար։

* * *

Հալէպին մէջ «Հոդեւորուն» ը եղած է հայ պանդուխտաւորներուն իջեւանը։ Այս տեղ, տարագրութեան շրջանին, տարագրեալներուն՝ ապուրի բաշխման համար իր կեդրոն կը ծառայէր։ Ունէր տասի չափ մութ ու խոնաւ խցիկներ, որոնք, կը տրամադրուէին դիւրամատչելի կեանքին ապրումները խորհրդանշող հոգիներու...։

Փետրվար 12 ին էր։ Երեկոյեան ուշ ատեն, ժամը 7 ին կը փութամ վերոյիշեալ իջեւանը այցելութիւն մը տալ։ Ոչ ոք կը հետաքրքրուի ինձմով։ Ներսն եմ։ Զոք-Մարզպանցի ընկերակիցս անմիջապէս ձիուս թամբը կը պարարստէ և նշան կընէ որ հեծնեմ։ Անխօս ենք, միմիայն շարժուձեւերով կը հասկնանք զիրար– Երկար ժամանակէ ի վեր այս երանելի «Տուն»ին մուտից դռան կից իրը ախոռ սենեակ մը վարձած ըլլալուս, շատ ալ զգուշանալու պատճառ մը չունէի։

ՄՈՒԱԼԻՄԻՑԷ Հալէպի ամենամօտակայ կայաններէն մին է։ Հոն ենք։ Ժամը ինը կ'անցնի։ Ընկերակիցներէս երկուքը Եգեսիացի, մէկը Լճեցի, իսկ չորրորդը, որը ձիուս մշտական պահապանն էր, և ինչպէս որ ըսի՝ Զոք-Մարզպանցի է։

— Զգո՛յշ, կորսուելու վտանգ կայ, կը ձայնէ խոհեմաբար՝ Գէորգ։

— Ատրճանակս տունը մոռցած եմ, կ'աւելցնէ Ցակոբ։

— ՊԱՆԻՕ ՍԷՖԻԶ, ԹՈՒԱԼԷԹ ՏՕԳՈՒԶ, ՄԱԱՇ ՊԷՏ ԵՒԻԶ, կը կատակէ Զոք-Մարզպանցի ընկերակիցս։

— Լո՛ւռ, շատախօսելու ժամանակ չէ, կզգուշացնեմ զիրենք, առանց կարենալ ճշդորոշելու թէ՝ գաղթականին պահականոցը մեր յառաջացած գծով ո՞ր կողմը կ'ինայ։

Ցիշատակենք։ Ընկերակիցներէս ամենավստահելին ու քաջը՝ Լճեցի Գէորգն էր։ Միւս երկուքը—հակառակ իրենց ուշնեցած անկեղծ տրամադրութեան և զոհաբերուող ոգիին—, կենդանի ներջեցեալներ էին—վախկոտ էին։ Աւելորդ չ'պիտի ըլլար, մինչ թուականս իրը ծանօթութիւն տալ թէ՝ յիշատակուած անձնաւորութիւններէն երեքը ողջ են։

Գէորգն ու Գէորգը ինձ կ'ընկերակցին։ Ազատ ու մրոտ վրաններուն մօտն ենք։ բոլորս ալ արաբական տարազի տակ։

Մօրուսաւոր մարդուն մէկը բարձրաձայն կ'ազաղակէ՝ «Կողոպտիչնե՛ր եկան, կողոպտիչնե՛ր...»։

Ամփոփուեցանք։ Ամփոփուեցանք անոր համար որ՝ վախցանք։

(Շարունակելի)

ՄՐ. ՄՕՐԿԸՆԹԱՈՒԻ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

Գ.

Երկրորդ հարցումն ուղղեց այս տողերը գրողը։ Հարցուցի թէ՝ «Ի՞նչ ըսել կուզէ Մուսոլինի, «դէպի արեւելք ընդարձակում» ըսելով, ո՞ր երկիրը»։

= «Ատալիա և Գոնեայի նահանգը, պատասխանեց նախկին դեսպանը առանց վարանումի, Իտալացիները զղջացին Ատալիան թողելնուն համար։ Հիմա կը տեսնեն թէ Գոնեայի դաշտին մէջ ինչ կարելիութիւններ կան։ Իր բազմածին եւ բազմամարդ ժողովուրդէն հինգ միլիոնը կրնայ հոն տեղաւորուիլ։ Բամպակի մշակութեան համար հարիւր հազարաւոր արտավար հող կայ որ դիւրաւ ոռոգելի են։ ատկէ զատ կան քարիւղի և զանազան մետաղներու հանքեր որ Իտալիոյ ախորժակը կը գրգռեն։ Պատերազմի ատեն օր մը էնվէր ինձի եկաւ և առաջարկեց որ իրեն հետ ընկերակցութիւնով քանի մը հարիւր հազար արտավար հող առնենք Գոնեայի դաշտէն։ Արտավարը քանի մը ղրուշով կրնայինք առնել եւ քիչ ծախքով ալ կրնայինք ոռոգել։ Խնդալով իրեն պատասխանեցի թէ՝ ես դեսպան մը ըլլալով չէի կրնար այդ տեսակ գործերու խառնուիլ։ «Ձեր տղուն անունովը կ'առնենք» ըսաւ էնվէրը։ Բնականաբար մերժեցի. առաջարկը պարզ կողոպուտ մըն էր։ Սակայն Հալիմ Բաշայէն սորված էր թէ ինչպէս բամպակի մշակոյթով կրնար հարստանալ, ինչպէս որ նաբրած էր Եգիպտոսի մէջ։ Հիմա Իտալիան է որ կը ցանկայ այն տեղերուն»

Պր. Թիւրապեան հարցուց թէ «Անգղիացիները կրնայի՞ն Տարտանելը անցնիլ եթէ ուզէին»։

—«Այո, իրաւ պատասխանը մէկէն ի մէկ, Անգղիացիները նեղ պարագային կ։ Պոլիսը Ռուսերուն խոսացած էին և այդ նպատակաւ ալ գործի ձեռնարկեցին։ Ցարձակումը սկսան, բայց շուտով հասկցան իրենց սխալը։ Քանի մը հատ հին նաւեր զոհելով կրնային Պոլսոյ առջեւ հանիլ, այդ չըրին, ետ քաշուեցան։ Դարերու խնդիր է թէ կ. Պոլիսը Ռուսերուն յանձնել չեն ուզեր։ Ուստի Անդղիացիները հոն զբաղեցուցին թուրք բանակը, տկարացուցին զայն և իրենք ետեւի դռնէն (պէք տօր) ներս մտան, այսինքն Պազեռտինէն։ Ոմանք կ'առարկեն թէ եթէ Անգղիացիները ներս մտնէին ուրկէ՞ պաշար պիտի ստանային իրենց նաւատորմին համար։ Ասիկա սխալ գաղափար մըն է։ Ոչ միայն Պոլսոյ քրիստոնեայ ժողովուրդը պատրաստ էին իրենց օգնելու, այլ ես վստահ եմ թէ Թուրքերու մեծագոյն մասը կը փափաքէր Անգղիացիներու մուտքը, այնչափ որ զզուեր էին Թալաթի, Էնվերի ոճրագործութիւններէն։ Անգղիացիները չուզեցին Տարտանելէն մտնել և չէին կրնար ուզել»

(Շարունակելի) «Պ»

ՄԱՄԼԼԹԷՆԻՆ Սէնաթօրիիւմը

Պէշ օն կիւնտէն պէրի նէշրիաթըմա պիլ իլթիլամ տէվամ իթմէտիմ էսպապը իսէ չիմտիյէ գատար սէրտ ու պէյան օլունան ճինայէթլէրին վէ սըրգաթքն էսպապը սիւպուլթիյէսինի թահգիգէ մէմուր օլանքօմիսիօնըն նէթիճէի բաբօրուն կէօրմէք իչին իտի։

Պէնտէն սիւալ էտիլմէքսիզ եափլան պու բափօրտա ենովք Հատիտեանը թէպրիյէ իթիրէճէք մէվալթ պուլունսա, խասթախանէ լէհինէ օլմագ իմթիպարը իլէ մէմնուն օլուր իտիմ, լաքին մաէթթէսիֆ իթտիամըն մէվճուտ օլան էսպապը սիւպուլթիէսի պիր սէնէյէ եագըն պիր թահգիգաթ էսնասընտա տինլէնմէքսիզ նէթիճէսի տէֆթէր թուլումատը, ֆաթուրա իպրազ էտէմէ, տիկի ճիմլէսինտէն իպարէթ տիր։ Բափօրուն պէօիւք պիր քըսմըտա ֆազլիէթիւ խըրսըզըն բարաթօփամագ խուսուսնտաքի մէհարէնթինտէն սիթայիշլէ պահս օլունուեօր։ Քօմիսիօն էֆէնտիլէրի պու պապտէ իթագ իթմէք իսթէմէմ, քիպարճա իչին իչինտէ չըգամատը քալարընը իթիրաֆ վէ պունու՛ն իչինտա սէպէպ օլարագ տէֆթէր վէ ֆաթուրա պուլամատը քալարընը պէյան իթմիշլրէտիր։ (Շար.) Մ.ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթէ մը ի վեր Դամասկահայ գաղութը առիթը ունի վայելելու ներկայութիւնը Մերձաւոր Արեւելքի Լիկայի գործիչներէն ծանօթ հայասէր Տօքթ. Քիւնձլէրի որ արեհաճած է երկարաձգել իր այցելութիւնը քանի մը օրուան համար եւս, տեղւոյս ՋԵՋՈՔՆԵՐՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ խնդրանքին վրայ՝ որու հոգածութեան յանձնուած է, կեդրոնէն եղած կարգադրութեամբ Մերձաւոր Արեւելքի երիտասարդաց միութեան (նախկին որբերաս միութիւն) վերաբերեալ նիւթական, բարոյական և ֆիզիքական գործառնութեանց մատակարարման դաշտը։

Ցարգելի Տօքթէօրը իր առաջնագահական, գիտական ու ախտաբանական խիստ արժէքաւոր բանախօսութիւններով՝ որու աւելի քան երբէք պէտք ունի նորահաս սերունդը, և մոգական լապտերի բարոյալից պատկերներու ցուցմունքով մեծ տպաւորութիւն թողած է ներկաներուն վրայ, որոնք գունդագունդ կը գեմեն ազգ. մանկապարտէզի սրահը և հետաքրքրութեամբ ու հիացումով կը հետեւին յարգելի Տօքթէօրին չինիչ դասախօսութեանց։

Բացառիկ բարեպատեհ առիթ մ'է այս տեղւոյս ամէն դասակարգի պատկանող հայութեան համար, որմէ պէտք ենք օգտուիլ գիտնալ։

Գոհութեամբ իմացանք թէ Տօքթէօր Քիւնձլէր իր պարապոյ ժամերուն անձնուիրաբար կ'զբաղի Մ.Ա.Ե. Միութեան տեղւոյս մասնաճիւղի ընթացիկ գործերովը. Զէզոքներու վարչութեան յարգելի ատենապետ Տօքթ. Թափճանի հետ համախորհուրդ։ ԱԶԳԱՑԻՆ ՄԸ

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

Բազմաթիւ երիտասարդներ երկուստեք զոհուելէ վերջը, սովը և համաճարակը անխնայ կեանքեր խլեցին մէջմէ։

Գորիս ապաստանած, դաշնակ փախստական «Բանակին» ասպետնարէն, գարավերջիկ Տօնքիշօթ, ոմն Նժդեհ, մոռնայով որ ոտքերը գետնին վրայ են, «շատ գա՛ն շուտ զան, թող գա՛ն,» կը պոռար իրենց հակառակորդներուն։ Ի՞նչ ծիծաղելի հակադրութիւն թուրքին առջեւ սողացող իսկ իր արենակիցին հանգէպ ասիւծ գարձած այս խելակորոյսներուն գործունէութեան մէջ։

Դաշնակ–Բիւրա համաձայնութենէն վերջ, որուն վատ ազդեցութիւնը ընդհանրապէս մահմետական երկիրներ բնակող հայերուն, նամանաւանդ Սուրիական մեր ազգաբնակներուն կեանքին և գոյութեան վրայ ցգալի է. այս անգամ յաւելեալ արիւն մը ևս թափել տալու, 130 հազարնոց գաղութի մը կեանքը վտանգելու դնով օճախներ հիմնելու վտանգաւոր ծրագիրներ կը հետապնդուին։

Բացի Դաշնակցականներէն, միւս բոլոր կազմակերպութիւնները հիմնովին վնասակար կը գտնեն այս բարձրաքաղաքականութիւնը։ Հայուն երակներուն մէջ տիրապետողներու կամ հովանաւորողներու, հաշուոյն թափուելիք արիւն չմնաց։ Սուրիոյ օտար և տեղացի ժամուլը Հայոց դէմ լարուած է, հոն ապագան մութ է և վտանգաւոր. գուցէ յարմար եւ նպաստաւոր առիթներու կ'սպասուի Հայոց վճռական հարուած մը տալու համար։

Մեր կուսակցութեան թէղը պարզ և ուղիղ է այս մասին։ (Շար.)

Դաշնակ նախարարներ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Դաշնակ նախարարներ տարագիր գաղութահայութեան հանգիստը կը խռովուեն։ Պայքար վէճ և վիճաբանութեան խլացուցիչ աղաղակ ամէն կողմէ։

Տարուան սիստէմաթիկ պայքարին մէջ Դաշնակցութեան միակ մտահոգութիւնը գաղութահայութեան ուշադրութիւնը այլ կողմ հրաւիրել, և մոռցնել տալ իր ահաւոր անկման տպաւորութիւնը։

ԱՆՀԱՅՐԵՆԻՔ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ հիմներու չափ մանկամիտ ծրագիրներ կը հրամցուին գաղութահայութեան, որպէսզի ex-նախարարներու համար աթոռներ պատրաստուին։ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ծրագիրն ալ իր սաղմին մէջ կը խեղդուի։

Պէտք է գործունէութիւն ցոյց տալ։ ամէն կողմ պայքար, ամէնուն դէմ ատելութիւն։ Այն որ դաշնակցական չէ ՀԱՅ Չէ, լաւագոյն հայերը դաշնակցականներ են Մի-ԱՅՆ։

Միլիոն մը հայոց 99 տոկոսը դաշնակցականներն չէին, ուրեմն անոնք հայ չէին, ուրեմն յանուն ինչի՞ մահը գրկեցին, անճիտուեցան։ Միլիոն մը զոհերուն և անսահման տառապանքէն վերապրողներուն հասցէին, Թուրքը այսքան մեծ նախատինք նետած չէր։

Պատմութեան մէկ ուրիշ անկիւնադարձին վրայ ենք։ Դաշնակցութիւնը դարձեալ կը գործէ նոր դէպքեր ստեղծելու համար գաղտնի դիւանագիտական զարտուղի ճանապարհներով կ'ընթանայ։ Այս անգամ Սուրիոյ Հայ գաղութն է մարզադաշտը։ Բազմիցս տարագրուելէ, կեանք պատիւ և ինչք ըսպառելէ վերջ մերկ ու բոպիկ Սուրիա ապաստանող հայ գաղութը նոր արկածախնդրութեան մը առջև կը գտնուի։

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ԼՈՒՐԵՐ ԵՐԵՒԱՆԷՆ

Հայաստանի Գրողներու Միութիւնը որոշած է այս տարի տօնել Դ. Դեմիրճեանի և Խնկո-Ապէրի գրական գործունէութեան 35 ամեակը։

*** Երեւանի անթեղի կեդրոնը Յունվարի ընթացքին երեք համերգ տուած է, Ա. Սպենդիարեանի, Պէթովէնի և Մուսորգսկիի երգերուն։*

*** Մ. Դարբինեան «Թայլզա» անուն պատմուածք մը յանձնած է Պետական Շարժանկարի Վարչութեան, շարժանկարի վերածելու համար։*

ԱՐԴԻՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Մետաքսի արդիւնաբերութիւնը զարգացնելու համար Ժող. Տնտեսական Խորհուրդը առաջարկած է Հողային Ժող. Կոմիսարիատին հարիւր հազար հէքթար հող յատկացնել թթենիի տնկարաններու համար։ Ճակնդեղի մշակութիւնը կ'ըսկսի այս տարի Լէնինականի մէջ։ Պիտի ցանուի 700 հէքթար։

Ճակնդեղի հողերը ոռոգելու համար Շիրակի ջրանցքին երկրորդ մասը սկսած է։

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հայաստանէն Պուքրէշ հասնող անցորդ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Պուքրէշի «Նոր Արշալոյսին»։

Ճիշտ են Հայաստանի մէջ կատարուած շինարարական աշխատանքները եւ Երեւան կը զարդարուի նորանոր արդիական շէնքերով։ Մասնաւորաբար Աբովեան փողոցը կատարեալ եւրոպական թաղի մը տպաւորութիւնը կը գործէ։

ԵՒՐՈՊԱ

ՀԱՅԵՐԸ ՄԱՆՉԷՍԹԸՐԻ ՄԷՋ

Մանչէսթըրէն կը գրեն ԱՊԱԳԱՅԻՆ թէ՝ թէմը խաղաղ է ու լուռ։ Ղեռնդ եպսկ. 1500 ի չափ հայ գաղութը կապուած կը պահէ եկեղեցւոյն։ Տիկնանց և Երիտասարդաց Միութիւնները կը գործեն։ Վերջերս անգլ. դասախօսութեանց շարք մը սկսուած է և Պ. Սաֆրաստեան խօսած է հայ ազգի ծագման վրայ։ Հալ տղաք և աղջիկներ ներկայ գտնուած են դասախօսութեան։ Պ. Գ. Ֆնտգլեան ալ 23ին խօսած է հայ լեզուի և գրականութեան մասին անգլիերէն լեզուով։

— Ազգ. Դաշնակցութեան գաղթականական վարչութեան իբր հայ անդամ ընտրուած է Պ. Լեւոն Բաշալեան։ Պ. Հանըմեան ալ փոխ անդամ։

ԹՈՒՐՔԻԱ

Գօլսոյ մէջ մեռած է առեւտրական հրապարակին վրայ ծանօթ վաճառական Գր. Հրանդ Մերկերեան։

Հանգուցեալը իր հարստութեան հարիւրին 45ը, մօտ 10.000 ոսկի կտակած է Ազգային Հիւանդանոցին։

ՏԻԿ՝ ԶՈՒԼԱԼԵԱՆ ԿԸ ԳՆԱՀԱՏՈՒԻ

«Կոչնակ»ի մէջ կը կարդանք թէ Պօսթոն քաղաքի հիմնարկութեան երեքհարիւրամեակի տօնակատարութեանց առթիւ, պատուոյ հիւր եղող Անգլիոյ համանուն քաղաքին քաղաքապետ Ր. Սոլթըր իր յիշատակ և գնահատում իրեն եղած ջերմ հիւրասիրութեան, Տնուղին առիթով Պօսթոնի քաղաքապետութեան ղրկած է հինգ ծրարներ՝ պատկանելներուն տրուելու համար։

Այդ նուէրներէն մին, որ ուղղուած էր ծանօթ երգչուհի Տիկին Ռոզ Զուլալեանի պաշտօնապէս յանձնուած է իրեն Քաղաքապետ Քըրլինի կողմէ։ «Պօսթոն Կլոպ» այդ պաշտօնաբերին լուսանկարը հրատարակած է՝ գնահատական տողերով։ Լուսանկարին մէջ կ'երեւին քաղաքապետ Քըրլի Տիկին Զուլալեան եւ Տիկ. Քըրլի։

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԻ ՏՕՆԸ

Վարդանանցի Տօնին առթիւ քաղաքիս բոլոր եկեղեցիներուն մէջ հանդիսաւոր պատարագներ մատուցուեցան։

Ազգ. բոլոր վարժարաններուն մէջ շքեղ հանդեսներ և ներկայացումներ տեղի ունեցան։

ԱԶԳ. ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Դպրոցասէր Տիկնանց՝ նախաձեռնութեամբ տրուած այս տարուան Ազգային Պարահանդէսը գերազանցեց իր նախորդները։

Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին բարձրաստիճան օտար անձնաւորութիւններ։

Պարահանդէսը՝ որ Լիբանանի Արտաքին Նախ. բար Մուսա պէյ Նամուրի բարձր հովանաւորութիւնը կը վայելէր, խիստ փայլուն անցաւ։

Այս առթիւ կը շնորհաւորենք Տիկնանց Միութեան գնահատելի գործունէութիւնը որուն նպատակն է դպրոցին ծառայել։

ՀԱՆՐԱՊԵՏ. ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

Մ. Շարլ Տէպպաս նամակով մը իր շնորհակալութիւնները յայտնած է Մամուլի Ընկերակցութեան. որոնք շնորհաւորած էին Ն. Վ. ապաքինումը։

ՇԷՅԽ ՃԻԱԸՐ ԵԳԻՊՏՈՍ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՅ

Երեսփ. Ժալովի նախագահը իմաստոյ Եգիպտոս պիտի երթայ օգափոխութեան համար։

Կը կարծուի թէ Ն. Վ. ը Եգիպտոսի Ֆուատ Ա. Թագաւորին ներկայանալով Լիբանանի կառավարութեան անունով պիտի հրաւիրէ Ն. Վ. Եհեկափառութիւնը այցելել նաև Լիբանան։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ

Համայնավարութեամբ ամբաստանուած և անցեալ Յուլիս 3ին ձերբակալուած հինգ հայերու դատավարութիւնը կատարուելով Յովհաննէս Ագպաշեան 6 ամսու, իսկ իր ընկերները Արտաշէս, Յովհաննէս, Պետրոս և Պարթեւ 4ական ամիս բանտարկութեան դատապարտուեցան։

Նմանապէս Զահլէէն բերուած երկու հայերն ալ 4ական ամսու դատապարտուեցան։

ՀՆԴԻԿ ԼԻՏՐ ՇԷՎՔԷԹ ԱԼԻ ՊԸՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Իսլամ երեւելիներէն Շէվքէթ Ալի, որ Եգիպտոս և Պաղեստին այցելած էր, ամսոյս 15ին Կիրակի օրը կէսօրէ վերջ Պէյրութ ժամանեց։ Երուսաղէմէն Հայֆայէն և Նապլուսէն պատուիրակութիւն մը՝ մինչեւ Լիբանանի սահմանը, հետեւած էր անոր։

Ռիտա պէյ Սօլհ, ինչպէս նաեւ Լիբանանցի և Սուրիացի երեւելիներ մինչեւ Նագուրա գացած էին գիմաւորելու համար։

Սայտայի և Թրիփոլիի բրակչութեան՝ կողմանէ պատուիրակութիւն մը ևս ներկայ էր։

Պատասխանելով իրեն եղած բարի գալուստի խօսքերուն, Շէվքէթ Ալի իր շնորհակալութիւնները յայտնեց ներկայ իսլամ և քրիստոնեայ երեւելիներուն նմանապէս իր գոհունակութիւնը յայտնեց երկու հասարակութեան մէջ տիրող բարւոք յարաբերութեան համար։

Քաղաքին Պասթա թաղին մօտ, խուռն բազմութիւն մը ծափերով փայլուն ընդունելութիւն մը ըրաւ։

Հիւրին՝ կառքերով կ'ընկերանային Մեծ-Դատին, Շէյխ Մոհամէտ Քասթէն և Օմար Պէյ Տաուգ։

Շէվքէթ Ալի՝ Ռիտա Պէյ Սօլհի բնակարանին մէջ, ընդունեց այցելութիւնը Միւֆթիին և եսլամ երեսփոխաններուն։

Շէվքէթ Ալի, Դամասկոս այցելելէ վերջ, հաւանականաբար Պաղտատի ճամբով Հնդկաստան վերադառնայ։

ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԴՒՄԵՆ

Պէյրութի ոճրագործ ատեանին կողմէ մահուան դատապարտուած Էսատ Շահին, Ահմէտ Սէլիմ և Նէճիպ Տէրվիշ վերաքննութիւն պահանջած են։

—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o

Փնտռեցէք ամէն տեղ
իր նմանը չ'ունեցող
"ՔԻԻԲԲԷՐ,,
Զուս Գերմանական գարեջուրը
Սուրիոյ և Լիբանանի
Միակ ներկայացուցիչ՝
Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
10 Սուք - Սուրսօք
Պէյրութ

—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o

ԽԽԵՑԷՔ ՍԻԿԱՐԷԹ ՄԱԹՈՍԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐՐ

Ի՞ՆՉ կանցնի կը դառնայ Ռուսիոյ մէջ

Պերլին— Գօրաւոր մէջ տարուծայնուած այն լուրը թէ Ռուսիոյ մէջ ըմբոստութիւն մը ծագած է, չի հաստատուիր։

Նիւ Եորք.— Սակարանական գործով զբաղողները այսօր լաւ օր մը ունեցան, արժեթուղթերու բարձրացումին պարճառաւ։ Արժեթուղթերու այդ բարձրացումը կը տատանի 5-15 կէտերու մէջ։ Ռուսիոյ մէջ յեղափոխութիւն մը ծագած ըլլալու լուրերը մեծապէս օգնեցին այս բարձրացումներուն։

Նիւ Եորքի սակարանին մէջ

Նիւ Եորք .— Սակարանական թուղթերը նոյն իսկ ամենէն շատ ինկածները, զգայացուցիչ բարձրացում մը ունեցան, որպիսին ունեցած չէին ամիսներէ ի վեր։ Գործառնութեանց արժեթուղթերուն գումարը կը հասնի 4 800,000ի։

Մ. Քիւրզիուս բացատրութիւններ կուտայ Ռայխստակի մէջ

Պերլին.— Մ. Քիւրզիուս Արտաքին գործոց ճանձնաժողովին մէջ խօսելով ըսաւ թէ Ժընէվի Ազգաժողովին եւ մասնաւորապէս Համաեւրոպական ճանձնաժողովին մէջ համագործակցութեան ոգի կը տիրէր եւ թէ՝ ինք շատ կը փափաքէր որ Ճրանսայի ետ եղած դժուարութիւնները հարթուէին։ Զէնքնկէցութեան մասին արտայայտուելով՝ Մ. Քիւրզիուս ըսաւ որ Գերմանիա ընդհանուր եւ իրական զէնքնկեցութիւն մը կը բաղձայ։

Պերլին, .— Ռայխսթակը որոշեց դատական հետապնդումի ենթարկել խափանարար Հիթլէրեան եւ Քոմունիստ 150 երեսփոխանները։ Այս վերջիններս խմբովին մեկնեցան ժողովէն ի նշան բողոքի։ Ռայխսթակի հիթլէրեան փոխ-նախագահը իր հրաժարականը տուաւ։

Անգլիական խորհրդարանին մէջ

Լոնտոն.— Այս շաբթուան մէջ երկու կարեւոր վիճաբանութիւններ տեղի պիտի ունենան։ Անոնք նոր դժուարութիւններ պիտի պատճառեն կառավարութեան։ Պահպանողականները պարսաւանաց քուէ պիտի առաջարկեն կառավարութեան դէմ, անոր տնտեսական վնասակար քաղաքականութեան համար։ Ազատականները հասկցուցած ըլլալով թէ այդ առաջարկին ուժ պիտի չտան, ասկէ կառավարութեան համար վտանգ մը չկայ։ Այս հիւգտաթի խորհրդարանը պիտի քննէ նաեւ Ազատականաց մէկ առաջարկը. որ է անգործները հանրային օգտակարութիւն ունեցող գործերու մէջ աշխատցնել եւ առ այդ ազգային փոխառութիւն մը կնքել։ Գանձային նախարար Մր. Սնոսն յայտնեց թէ ինք հաւատակ է խոշոր փոխառութեան, բայց տրամագիր է անհրաժեշտ գումարներ տրամադրել նման ծրագրի մը գործադրութեան համար։

= 124 =

կը գոչէր։

— Ուրուակա՛նը։ կը տեսնեմ զայն, հոն է, հոն, է....

Գերագոյն ճիգով մը խոյս տուաւ անոնց ձեռքէն որոնք կը ջանային հանդարտեցնել զինքը, ոստումով մը վար ցատկեց իր անկողինէն ու վազեց դէպի պատուհանը, որպէսզի ինքզինքը պարտէզ նետել կ'ուզէր։ Օր. Պէրժէն ու հիւանդապահուին, որոնք հասած էին իրեն դիւրութեամբ զսպեցին ու երկայն աթոռի մը վրայ տեղաւորեցին զայն, որ խորտակուած այս վերջին ճիգէն ուէ կորով ցոյց չէր տար այլեւս, ու կը մնար ուժասպառ, և աչքերը փակ։ Մ. Տը Թուար նետուած էր սեղանի մը վրայ մընացած սթափեցուցիչ դեղի մը սրուակին վրայ և զայն տուած հիւանդապահուին, որ անմիջապէս շնչել տուաւ զայն Սիմօնի։

Քիչ յետոյ, Սիմօն, փոքր ինչ կենդանութիւն ստացաւ... և խիստ տկար ձայնով մը, որուն մէջ սակայն կը մնար տակաւին անպատում մորմոքի մը արձագանգը շշնչաց.

— Ժա՛ք, ժա՛ք։

Եւ ջղաձգօրէն էլղա Պէրժէնի ձեռքը սեղմելով ծիւրած ու հեւհեւալով, աւելցուց։

— Ըսէք թէ կը ներեմ իրեն։ Գլուխը վերստին դէպի յառաջ ինկաւ... և ուշաթափ մնաց։

Ի զուր տեղը Սկանտինաւուհին փորձեց վերստին ուշքի բերել զայն։ Եւ խորտակուած ձայնով մը Մ. Տը Թուար ահաբեկած սենեկապանուհին դառնալով գոչեց.

— Ժիւլիէթ, ժամանակ է, գնա քահանայ մը կանչէ... որպէսզի հոգեվարքն է որ կսկսի։

= 121 =

— Բնականաբար։

— Այդ պարագային, յարեց Մ. տը Թուար, պիտի հրաժարիք ձեր հարցաքննութենէն։

— Ոչ քանի որ հոս եմ։

— Կը խոստովանիմ թէ բան մը չեմ հասկնար։

— Սակայն շատ պարզ է, սիրելի պարոն, ըսաւ գաղտնի ոստիկանը։ Մէնարտիէն կը պնդէ թէ բռնած է Պէլֆէկորը, կամ առնուազն պիտի բռնէ զայն։ Արդ, համոզուած եմ թէ ան իմինէս տարբեր ճամբու մը կը հետեւի, և թէ ծանր սխալ մը գործելու վրայ է։ Ուստի ես կը շարունակեմ....

— Այդ Մէնարտիէն ալ արժէքէ զուրկ չէ սակայն, պատասխանեց Մ. տը Թուար։

— Անկասկած, խոստովանեցաւ Շանթըքօք. բայց կարծեմ թէ, քիչ մը արագ կ'ընթանայ, եւ նոյնիսկ տարօրինակ է որ ստուգութիւններ ունենայ, երբ ես նոյնիսկ կասկածներ չունիմ։

— Արդարեւ, ասիկա չափազանց խորհրդաւոր խնդիր մ'է բացատրեց Օր. Պէրժէն։

— Ահա թէ ինչ՞ու, եզրացուցեց Շանթըքօք, ուզեցի մէկ քանի տեղեկութիւններ խնդրել Օր. Տէրօշէ։

— Աւա՜ղ, պատասխանեց Սկանտինաւուհին, նոյնիսկ չը պիտի լսէ ձեզ։ Բայց գուցէ կարենամ իր տեղը ես պատասխանել ձեզի։ Սիմօն գրեթէ բնաւ գաղտնիք չունի ինձմէ պահած։ Եւ հաւատացէք պարոն, թէ չափազանց երջանիկ պիտի ըլլամ եթէ կարենամ ձեզի օգտակար ըլլալ։ Որովհետեւ թէեւ Ուրուականը այնքան սաստիկ սարսափ մը չի ներշնչեր ինծի որքան պատանուհի Բաբիլոնի, չեմ ծածկեր ձեզի թէ խիստ գոհ պիտի ըլլամ լսելով թէ վ-

ՏՈՒԷՔ ՁԵՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ "ԼԻԲԱՆԱՆ„ԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նոր ընդծովեան պատրաստ

Թրիէսթիի մօտերը, Մոնֆալքոնէ նաւարանին մէջ աւարտած է շինութիւնը «Սամարիա» ընդծովեային որ ծով իջեցուած է:

Այս արարողութեան ներկայ գտնուած է բուրք դեսպան Սուաս պէյ եւ բազմաթիւ պաշտօնեաներ: Ընդծովեան ծով իջեցուելէն յետոյ պաշտօնական արարողութիւն մը եղած եւ այս առթիւ ջերմ ճառեր խօսուած են բուրք եւ իտալական բարեկամութեան շուրջ:

Քիւրտերը նոր շարժումի՞ Կը Պատրաստուին

Պաղտատէն կը հաղորդեն «Սօն Փօսթա»ի թէ արժանահաւատ շրջանակներու տեղեկութեանց համաձայն, Պարսկաստանի եւ Սուրիոյ կառավարութիւնները ապստամբ քիւրտ ցեղապետները ապատրողած են: Այս մարդիկը ներկայիս կը հաւաքուին բուրքիպարսիկ սահմանին վրայ: Հաւանական է որ ձիւնհալէն վերջ անհանգստացուցիչ վիճակներ յառաջ գան:

— Նոյն թերը Պաղտատէն կ'իմանայ նաեւ թէ այս շաբթու ընդհարումներ պատահած են ապստամբ քիւրտ շէյխ Մահմուտի եւ Միջագետքի սահմանապահ զինուորներուն միջեւ: Երկու կողմէն ալ բազմաթիւ մեռելներ կան:

Արժանահաւատ աղբիւրներէ առնուած լուրերու համաձայն, Միջագետքի կառավարութիւնը օգնական ուժ ղրկած է սահմանագլուխը, ինչպէս նաեւ խուզարկելու սաւարնակները:

— Դամասկոսէն ալ կը հաղորդէն թէ ձերբակալուած են հինգ անձեր, որոնք ծանօթ քիւրտի տունը ժողով գումարած ու ժողովուրդը ըմբոստութեան հրաւիրած են: Տպարան մը ալ խուզարկուած եւ բազմաթ գնասակար թուղթեր ձեռք անցուած են:

Ձերբակալուածներէն մէկը քիւրտ է, մէկը հայ միւսն ալ զէնքի գործարանի ուէջ աշխատող Սուրիացի մը: Միւս երկուքին ինքնութիւնը դեռ չէ ճշդուած:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆ ՁԸՆԴՈՒՆԻՐ

— Հակառակ անգլիական մամուլի եւ մասնաւորաբար «Թայմզ»ի հրատարակութիւններուն, Պուլկարիա կը շարունակէ անհաշտ դիրք մի բռնել: Սոֆիայէն եւ Լոնտոնէն եկած լուրերու համաձայն, Պուլկարիա մերժած է Անգլիոյ արտաքին նախարար Հէնտերսընի իրաւարարութեան առաջարկը: Աբենական մամուլը կը մատնանշէ որ ճունասան անգամ մը եւս ապացոյցը իր տուաւ բարեկասեցողութեան, անմիջապէս ընդունելով Հէնտերսընի թելադրութիւնները պուլկարեւեռելէն վէնին կուրգադրութեան համար:

ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

Մաքոսեան տան նոր շրջաբերութեան հանած 5 դրշ. նոց Սիկարէթները որոնք թէ համով եւ թէ հոտով կը գերազանցեն իրենց նախորդները

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ

Եաղուպեան Եղբարց Եր Գապպանի Ընկերութեան Առողջապահական, խնամքով պատրաստուած և գիւրակրի սիկարէթները, որոնք օժտուած են անմրցելի առաւելութիւններով: Դամասկոսի միակ Հայկական Սիկարէթի Գործարանը կատարելագոյն գոհացում կուտայ ծխասէրներու պահանջին:

Դիմեցէ՛ք, Դիմեցէ՛ք, Դիմեցէ՛ք

ԵՂՈՒՊԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԼԻ ԳԱՊՊԱՆԻ ԸՆԿ.

Հասցէ, ՀԱՐԹ-ԷԼ-ԶԷՅՆ Թիւ 2 Տամասկոս

ԵՍՐԱԺ ՕՐԻԱՆԹԱԼ ԹԱՊԻՊԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Իրենց սեփական կարաժի մէջ կը նորոգեն, կը ներկեն և իրենց նախնական վիճակին կը վերածեն ամէն տեսակ օթօներ և երկաթէ գործիքներ:

Կը կատարուին օթօներու լուացք անոնց համար տրամադրելով գիշեր ցերեկ սպասելու տեղ:

ՅՈՅԺ ԴԻՄԱԿԱՑԱԼԻ ԳԻՆԵՐ

ԽՈՂՔՄԻՏ ԵՒ ՕՀԳԻՊՊԸ ԳՈՒՆԴ

Առանց վարանումի դիմեցէք ու գոհացում պիտի գտնէք.

Հասցէ.—GARAGE ORIENTAL, TABIBIAN FRERES
Rue el Arz (Saifi), Beyrouth

24—25

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

Պուրճ – Իթալի Փողոց թիւ 9 = Պէյրութ

Կը պատրաստուին՝

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ.— Տետրակ, Գիրք (դպրոցական, գրական ու վիպական,)

ՀԱՅԵՐԷՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ եւ ԱՐԱԲԵՐԷՆ.— լեզուներով. կստանձնէ Տպագրական կամ Հրատարակչական, ամէն տեսակ գործեր երեք լեզուներով, Նաեւ առեւտրական ամէն տեսակ գործեր ինչպէս Նաեւ Հարսանեկան Հրաւիրագիրներ

Տուփի գործատուն

Կը պատրաստուին՝ Շաքարի, Լոգումի, Շոքոլայի, Կոշիկի, Դեղարանի, Շապիկի Ամէն Տեսակ տուփեր քառակուր եւ պատկերներ.

Ցոյժ դիւրամատչելի պայմաններ եւ Խնամեալու ճշտապան գործ:

ՏՕՔԹ.Ա.ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ներքին, կանանց, մանկան, աչքի եւ վենեբական հիւանդութեանց

ՎԵՐՋԻՆ ՄԷԹՈՏՆԵՐՈՎ ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ

Հին եւ նոր ջերմամիզութիւնը, ՍԻՓԻԼԻՍԸ,
Զորեքշաբթի օրերը ձրի
Իր դարմանատունը կը գտնուի Սէն Լուի փողոցը (Էշրէֆիէ)

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԴԱՆԻԷԼԻ ԳԻՐՔԸ՝ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻ

Բաւական ժամանակէ ի վեր պեղումներ կը կատարուին Ուրի մէջ որ հին Քաղդէացիներու քաղաքակրթութեան կեդրոնը եղած է: Պեղումները կը կատարուին Բրիտանական թանգարանին և Փէնսիլվանիոյ համալսարանին միացեալ արշաւախումբին կողմէ և ժամանակ առ ժամանակ տրուած տեղեկագիրները նոր լոյս կը սփռեն հին աշխարհի մը կեանքին վրայ:

Վերջերս հնախոյզները այնտեղ գտան երեք թագաւորներու գամբանները որ 4300 տարուան հնութիւն ունին: Ասոնք կը պատկանին Ուր-Էնկուր թագաւորին, իր որդին Տունկիին և թոռանը Պուր-Սինի: Դամբանները տակաւին ամբողջովին երեւան եկած չեն և կը յուսացուի թէ անոնց մէջէն արժէքաւոր առարկաներ ալ պիտի գտնուին

Նոյնպէս երեւան բերուած է իշխանուհի Պէլ Շալթի Նաննայի ապարանքը: Իշխանուհին Պէլշազար թագաւորին քոյրն էր և թոռը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին, որ Դանիէլ յիշատակած է իր գրքին մէջ: Հնագէտները կը կարծեն թէ այս գիւտը նոր լոյս պիտի սփռէ Սբ. Գրոց մէջ յիշատակուած դէպքերուն վրայ եւ հաստատէ թէ Դանիէլի Գիրքը գրուած է անոր մէջ նկարագրուած դէպքերու ժամանակ:

359 ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՏ ՄԸ

Ռումանիոյ երկու գիւղական համայնքներու միջեւ դատ մը կար որ կը շարունակուէր 359 տարիներէ ի վեր: Փէլտիօրա և Ցակարաշ համայնքները երկուքն ալ 1000 հէքթար հողի մը իրենց պատկանելուն վրայ կը պնդէին և այդ ամբողջ ժամանակի ընթացքին չէ գտնուէր Սողոմոն մը որ կարենար տալ արդար վճիռ մը: Վերջերս դատաւոր մը վճռի առարկայ հողը երկու համայնքներու մէջ հաւասար չափով բաժնելու գաղափարը յղացաւ եւ դատը յանգեցաւ իր բնական վախճանին:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Բնիկ Նամարլեցի Փանոս Աւետիսեան կը փնտռէ իր քոյրը Սիրանուշ Աւետիսեանը, որը Ամերիկա ելլալ կը կարծուի: Սիրանուշ ամուսնացած է Զինագաղարին Ատանայի մէջ:

Լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել խմբագրութեան հասցէով:

Ամերիկահայ թերթերէն արտատպել կը խնդրենք: 8—3

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

«Լիբանան»ի յարգելի բաժանորդներէն կը խնդրուի իրենց բաժանորդագրութեան հաշիւը մարել:

Ատամնաբոյժ

ՏՕՔԹ. ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՊԱՐՈՆԵԱՆ

Կատարեալ խղճմտութեամբ կը դարմանէ. ԱԿՌԱՑԻ և ԲԵՐԻՆ հիւանդութիւններ, ԵՒ կը ՇԻՆԷ ոսկիէ ոսկրէ ամէն տեսակ ակռաներ՝

Հասցէ՝ ՐԻԻ ԲԱՍԹԷՕՐ
Պէյրութ (Նոր Իսթ Լիկի կից)

ԼԻԲԱՆԱՆ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Անանեան Գրատուն Պէյրութ
Մ. Նաճարեան « Նահր
Տօնիկեան Գրատուն « (Քէմբ)
Բարսեղ Շահինեան Դամասկոս

ՄԻ՛ ՓԱՅԱԼԵՐԻՆ՝
ՋՐԻ ԹԵՐԹ ԿԱՐԴԱՑՈՒՑԷՆԵՐԸ

նաեւլու անկարով վիճակի մը մէջ գրուած է ան:

— Քանի որ այդպէսէ, օրիորդ, յարեց գաղտնի ոստիկանը, չեմ վարանիր անմիջապէս խիստ փափուկ հարցում մը ընելու ձեզի- որուն կը փութամ ըսելու թէ, ամենուին ստիպուած չէք պատասխանելու, թէեւ ինձի համար կրնայ էական կարեւորութիւն մը ունենալ:

— Խօսեցէք, պարոն:

— Օր. Տէրօշէ գողցուած նամակները կրնա՞ն մեղադրելու ծառայել անոր հեղինակը:

— Կը կասկածիք ժագ Պէլկարտէ թէ կրնայ...

Հակիրճ ու ազդու շեշտով մը Շանթըքօք անոր խօսքը կարեց:

Ցետոյ վճռական կերպով պատասխանեց:

— Ինչպէս ըսի... օրիորդ..... կասկածներ չունիմ, այլ կը փնտռեմ:

Եւ ծանրօրէն Շանթըքօք շարունակեց:

— Այժմ կը հասկնաք թէ ինչո՞ւ այդքան մեծ կարեւորութիւն կուտամ ձեր պատասխանին:

— Պարոն Շանթըքօք, յարեց Սկանտինաւուհին չը պիտի ուզէի որ վայրկեան մ'իսկ երեւակայէիք թէ կ'ուզեմ վրէժ լուծել մարդէ մը որ այնքան անգթօրէն տանջել աւաւ բարեկամուհիս:

Այդ դարեւ, շատ հեռու եմ այդպիսի զգացում մը տածելէ:

Մ. տը Թուար, լոին, գլխու շարժումներով կը հաստատէր Սկանտինաւուհիին խօսքերը որ կը շարունակէր:

— Բայց յանուն ճշմարտութեան, պարտաւոր եմ խոստովանիլ թէ այդ նամակները, որոնցմէ մէկ քանին երբեմն ինձի կարդացնել աւած էր Սիմոն,

հատուածներ կը բովանդակեն որոնք կրնան տաղտկեցուցիչ ելլալ զանոնք գրողին համար:

Նէ պիտի շարունակէր տակաւին, բայց սենեկապանուհին ներս խոյացաւ, դողդոջուն ձայնով մը աղաղակելով:

— Հասէք, Օրիորդին վիճակը աւելի վատթարացաւ:

Էլզա Պէրժէն դէպի դուռը խոյանալով անհետացաւ:

Մ. տը Թուար պատրաստուեցաւ անոր հետեւիլ:

Եւ Շանթըքօքի դառնալով ըսաւ:

— Ներողամիտ եղէք, պարոն:

— Ընդհակառակը: Ես եմ որ ներողութիւն պիտի խնդրեմ ձեզմէ.....

Կ'անգիտանայի թէ Օր. Տէրօշ այդքան ծանր հիւանդ է:

— Կորսուած է մրմռաց Մ. տը Թուար:

Եւ ծանր վշտի մը շեշտովը աւելցուց:

— Մարուող ճրագ մըն է, լոկ:

Եւ մինչ ցասման բոց մը կը վառէր իր աչքերուն մէջ, ատելութեամբ լի ձայնով մը յարեց:

— Այդ Պէլկարտը մեծ յանցաւոր մըն է:

Մինչեւ գաւիթը Շանթըքօքի ընկերանալով, ուր սենեակապանը կը պատրաստուէր բանալ դուռը: Մ. տը Թուար արագօրէն վեր խոյացաւ սանդուղքին աստիճաններէն որոնք կ'առաջնորդէին առաջին յարկը:

Երբ Սիմոնի սենեակէն ներս մտաւ, Էլզա Պէրժէնը ժիւլիէթն ու հիւանդապահուհի մը կը ջանային անկողնին մէջ պահել գժբաղդ երիտասարդուհին որ զարհուրելի գառանցանքէ մը բռնուած, աչքերը շլմարած ու դէմքը այլակերպած բազուկները շարժելով

Բաժանորդագրուեցէք

Բաժանորդագրո՛ւէ եւ ՁՐԱՆԱՖԱՏ ՄԷԿ բարեկամիդ համար՝ Օրինակ մը «Le Liban» ՁՐԱՆՑ. ՀԱՐԹԱԿԱՆ, եթէ կը սիրես անձդ: